

FMI se aștepta la o creștere graduală a economiei României și la reducerea inflației până la finalul lui 2026

Economia României ar urma să crească gradual, pe fondul necesarei consolidări fiscale, care este esențială pentru contracararea extinderii deficitelor gemene, în timp ce inflația va rămâne temporară la un nivel ridicat, înainte de a scădea sub marja de toleranță a BNR, până la finalul lui 2026, se arată în concluziile vizitei misiunii Fondului Monetar Internațional, după consultările cu autoritățile române în baza Articolului IV.

Recentul pachet de reforme pentru 2025-2026, inclusiv reforme fiscale, este binevenit, și marchează un important pas înainte. Implementarea sa completă și măsuri suplimentare de ajustare din 2027 pentru a reduce deficitul fiscal sub 3% din PIB sunt critice pentru restabilirea sustenabilității fiscale și macroeconomice, consideră FMI.

În domeniul politicii monetare, abordarea prudentă a BNR rămâne adecvată, iar reducerea dobânzii ar trebui reluată numai după ce inflația se înscrie pe o traiectorie descendentă fermă. O flexibilitate mai mare a cursului de schimb pe termen mediu ar îmbunătăți rezistența la șocuri. În plus, impulsivitatea reformelor structurale, inclusiv întărirea eficienței aparatului de stat, este esențială pentru a folosi pe deplin fondurile europene și pentru a sprijini creșterea economiei, în contextul necesarelor ajustări fiscale, se arată în raport.

"Creșterea economică este redusă, în timp ce, recent, inflația a crescut semnificativ, din cauza unor factori temporari. Creșterea PIB-ului României s-a atenuat la 0,8% în 2024, consumul privat solid, în urma majorării robuste a salariilor, a fost compensat de continuarea scăderii activităților de investiții. Ritmul de creștere a rămas slab în primul semestru din 2025, incertitudinile semnificative afectând încrederea în economie. Inflația anuală a urcat la 9,9%, în august, după eliminarea plafonării prețului la electricitate și a majorării TVA", semnalează FMI.

Instituația financiară internațională mai subliniază că deficitul gemene s-au extins și mai mult, în urma deteriorării fiscale. Deficitul fiscal a urcat la 8,7% din PIB (conform metodologiei Cash) în 2024, în urma majorării semnificative a cheltuielilor cu pensiile și salariile din sistemul public și cheltuielilor publice de capital finanțate pe plan intern. Creșterea deficitului fiscal a contribuit la adâncirea deficitului de cont curent, care a ajuns la 8,4% din PIB. În pofida înghețării salariilor și pensiilor în sectorul public în 2025, deficitul fiscal ridicat persista la mijlocul anului, în urma creșterii continue a cheltuielilor curente, se arată în raport.

FMI se aștepta ca economia să crească gradual, la un nivel moderat, pe fondul consolidării fiscale. PIB-ului României ar urma să înregistreze o expansiune de 1% în 2025 și de 1,4 în 2026, accelerarea investițiilor finanțate prin programul "NextGenerationEU" compensând parțial moderarea consumului privat, provocat de inflația temporară ridicată și efectele consolidării fiscale. Inflația ar urma să rămână la un nivel ridicat în următoarele 12 luni, înainte de a scădea sub marja de toleranță a BNR, până la finalul lui 2026.

FMI estimează că riscurile la adresa perspectivelor economice sunt în sens negativ, în timp ce riscurile la adresa inflației sunt în creștere. Se menține riscul unei retrogradări a ratingului suveran al României, deoarece persistă temerile privind executarea planificatei consolidări fiscale în perioada 2025-2026 și a sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu, din cauza deficitului fiscal încă ridicat. Creșterea mai lentă în rândul marilor parteneri comerciali, cuplata potențial cu bariere comerciale mai ridicate, incertitudinile, și o intensificare a conflictelor regionale ar putea afecta comerțul și fluxurile de FDI (investiții straine directe).

Partea pozitivă ar fi reprezentată de implementarea solidă a ajustării fiscale și a proiectelor de investiții finanțate cu fonduri europene, ceea ce ar întări încrederea investitorilor și ar reduce mai rapid decât se estima primele de risc, ceea ce ar avea ca rezultat o creștere economică și investiții private mai ridicate.

Riscurile la adresa inflatiei includ preturi mai ridicate la energiei si socuri climatice adverse care afecteaza preturile alimentelor. O crestere a salariilor peste asteptari, posibil determinata de inflatia temporar ridicata, ar putea amâna proiectata normalizare a inflatiei de baza, avertizeaza FMI.

Consolidarea fiscala substantiala din 2025-2026 este binevenita, iar implementarea sa, alaturi de noi ajustari pe termen mediu, este critica pentru restabilirea sustenabilitatii fiscale si a încrederii pietelor. Daca va fi pe deplin realizat pachetul de reforme, deficitele fiscale primare ar urma sa scada cu aproximativ 1,25 si, respectiv, doua puncte procentuale din PIB în 2025 si 2026, atenuând deficitul fiscal general la aproximativ 6% din PIB în 2026. Totusi, deficitul fiscal este proiectat sa se atenueze ulterior doar gradual, la aproximativ 5% din PIB pâna în 2030, în timp ce nivelul datoriei ca procent din PIB continua sa creasca la aproape 70%. Noi ajustari fiscale sunt necesare din 2027 pentru a reduce deficitul sub 3% din PIB pe termen mediu si a stabili datoria publica la aproximativ 60%. Detalierea masurilor concrete din 2027 va ajuta la restabilirea credibilitatii si va spori predictibilitatea politicii fiscale, facilitând planificarea pentru companii si gospodarii si îmbunatatind climatul de investitii, se arata în raport.

Noi reforme fiscale structurale pentru îmbunatatirea guvernantei fiscale si îmbunatatirea eficientei sunt cheia pentru sustinerea implementarii efective a ajustarii fiscale. Actualele eforturi ale Guvernului de digitalizare vor ajuta la consolidarea administratiei fiscale si a sectorului serviciilor publice. Planificata introducerea a noii platforme bugetare digitale reprezinta o evolutie pozitiva pentru consolidarea gestiunii informatiilor si planificarii bugetare. Pentru îmbunatatirea suplimentara a eficientei cheltuielilor, revizuirea regulata a cheltuielilor din sectorul public ar trebui sa fie mai bine integrata în bugetarea anuala. Un cadru fiscal mai solid pe termen mediu, care încorporeaza venituri credibile pe termen mediu si strategii de cheltuieli, precum si planuri de rezerva, ar ajuta, de asemenea, la însuflarea prudentei fiscale si a credibilitatii, apreciaza FMI.

Reaparitia presiunilor inflationiste necesita o abordare prudenta a politicii monetare, pentru ca autoritatile sa se asigure ca inflatia revine în siguranta în marja de toleranta. Impactul temporar al majorarii TVA si încheierea plafonarii pretului la energie, precum si presiunile salariale în derulare au scos în evidenta riscul ca asteptarile inflationiste sa nu fie ancorate. Prin urmare, politica monetara ramâne adecvata, iar reducerile de dobânzi ar trebui reluate numai dupa ce cresterea salariilor si a preturilor se modereaza într-un mod sustinut. Ținând cont de incertitudinile ridicate si de evolutia riscurilor, BNR ar trebui sa fie pregatita sa ajusteze dobânda în functie de conditiile economice si dinamica preturilor, se arata în raport.

O crestere graduala pe termen mediu a flexibilitatii ratei de schimb în ambele sensuri ar îmbunatati rezilienta la socurile economice. O mai mare flexibilitate a cursului de schimb, însoțita de o comunicare clara, ar îmbunatati rezilienta economica la socurile externe. Alaturi de ajustarea fiscala, ar ajuta la întarirea pozitiei externe slabe, considera FMI.

Rezilienta sectorului bancar din România s-a îmbunatatit, bilanturile fiind mai solide. Bancile sunt bine capitalizate si au lichiditati. Orientarile BNR privind pastrarea profiturilor, combinate cu sporirea rezervelor de capital anticiclice (CCyB) a îmbunatatit rezilienta sistemului financiar prin majorarea capitalului si a rezervelor de capital care pot fi eliberate. În pofida unei recente deteriorari, calitatea activelor sectorului bancar ramâne viabila, rata creditelor neperformante (NPL) fiind aproape de media, se arata în comunicat.

Progresul reformelor structurale este vital pentru stimularea unei cresteri sustenabile, pe fondul amplei consolidari fiscale. Înfiintarea unei agentii independente care sa monitorizeze marile companii de stat (SOE) este binevenita. Numirea la timp a conducerii va permite agentiei sa functioneze la capacitate deplina si consolideaza supervizarea si guvernanta în sectoarele dominate de companiile de stat. Îmbunatatirea predictibilitatii si a calitatii reglementarii va spori încrederea companiilor si va reduce economia informala.

Cu o populatie care îmbatrâneste, este de asemenea importanta sporirea participarii la piata fortei de munca si majorarea productivitatii, inclusiv printr-o mai buna disponibilitate a programelor de îngrijire a copiilor si investitii în educatia de calitate, considera FMI.

Tranzitia României spre o economie cu emisii scazute de carbon, alaturi de finalizarea strategiei energetice la nivelul UE, va ajuta la obtinerea securitatii energetice. În toamna anului trecut, autoritatile au depus planul actualizat privind energia si clima si Strategia energetica nationala pentru 2025-35 pentru a ajunge la emisii net zero pâna în 2050. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv, ar trebui luate în considerare subventii suplimentare pentru limitarea emisiilor în sectoare care nu sunt acoperite de schema de comercializare a certificatelor de emisii (ETS), inclusiv o taxa complementara pe carbon în transporturi si constructii. O piata energetica deplin integrata si interconectata în cadrul Uniunii energetice la nivelul blocului comunitar ramâne cruciala, sustine FMI.